

عنوان نشست: ابعاد سیاسی اعتراضات و اغتشاشات ۱۴۰۱

واحد برگزار کننده نشست:	دانشکده حقوق و علوم سیاسی
مسئول نشست:	دکتر مجید عباسی (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)
تاریخ برگزاری نشست:	۱۴۰۱/۰۸/۱۴
اعضای هیأت علمی:	دکتر عباسعلی رهبر، دکتر ابراهیم برزگر، دکتر ابولفضل دلاوری (اعضای هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)
نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مرتبط:	دکتر محمدباقر خرمشاد (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی و معاون اسبق سیاسی وزیر کشور)، دکتر حشمت‌ا... فلاح پیشه (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی و نماینده دهمین دوره مجلس شورای اسلامی)، دکتر مصطفی کواکبیان (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی و نماینده هشتمین و دهمین دوره مجلس شورای اسلامی)
مسئله محوری نشست:	ابعاد سیاسی اعتراضات و اغتشاشات ۱۴۰۱
سازمان‌های هدف توصیه سیاستی:	وزارت کشور، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، پژوهشکده تحقیقات راهبردی مجمع تشخیص مصلحت نظام

در این نشست، پس از طرح بحث توسط مدیر جلسه، هر یک از استادان ابعاد سیاسی موضوع را مورد بررسی قرار دادند و متعاقباً پیشنهادها و راهکارهایی برای برون‌رفت از وضعیت موجود و حل مسئله ارائه گردید.

نکات مورد توجه اساتید:

- ۱- دخالت‌های خارجی حتماً در این قضایا وجود داشته و آن را از اعتراض به سوی اغتشاش سوق داده است؛ ولیکن باید توجه نمود که بدون وجود بسترهای داخلی، عوامل بیگانه نمی‌توانستند بر بحران سوار شوند.
- ۲- در ابتدای اعتراضات، فراجا می‌توانست با یک عذرخواهی و عزل صوری فرماندهان متخلف در کنترل بحران نقش مؤثرتری ایفا کند؛ ولیکن به هر دلیل این اتفاق نیفتاد و بر توسعه بحران افزود.

فصل دوم : توصیه‌های سیاستی نشست‌ها به تفکیک ... ۱۵۲

۳- نارضایتی‌هایی (غلط یا درست) در میان برخی اقوام وجود دارد که باید به آن‌ها توجه کرد و برای آن‌ها راه‌حل مناسب یافت. نباید این نارضایتی‌ها باقی بمانند و هر از گاهی یک بحران ایجاد کنند.

۴- مطالبات نسلی باید بیشتر مورد توجه دولتمردان به‌ویژه مدیران سیاسی و فرهنگی باشد. ما اکنون با نسلی مواجهیم که بخشی از آن‌ها با آرمان‌های اصیل انقلاب اسلامی بیگانه هستند و لذا نیاز است تا نهادهای متولی به‌ویژه در حوزه‌های فرهنگی برای این امر تدبیر کنند.

۵- علیرغم تمام پیشرفت‌ها در حوزه زنان بعد از پیروزی انقلاب اسلامی که قابل تقدیر است؛ ولیکن مطالبات کنونی زنان به‌عنوان بخش مهمی از جامعه که اکثریت دانشجویان و فارغ‌التحصیلان جامعه علمی را تشکیل می‌دهند باید مورد توجه بیشتری قرار گیرد. می‌بایست نقش آن‌ها در مسئولیت‌های اجتماعی و مدیریتی کشور بیشتر و برخی از آزادی‌های مصرح در چارچوب قانون و شرع برای آن‌ها محترم شمرده شود.

۶- واقعیت این است که بین مردم و دولت شکاف و بی‌اعتمادی شکل گرفته است و روز به روز در حال افزایش است. باید تلاش نمود تا از این شکاف و بی‌اعتمادی کاسته شود.

۷- از مطالبات معیشتی و شکاف طبقاتی در جامعه که بخشی از آن‌ها به علت سیاست‌های غلط اقتصادی و بخشی نیز به علت تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی پدید آمده است، نباید غافل شد.

۸- ضرورت تغییر و اصلاح در ساختار نظام سیاسی وجود دارد و این اعتراض و اغتشاش هم برای اصلاح و تغییر رویه‌های غلط است.

۹- شرایط موجود اصلاً انقلابی نبوده و نیست. کسانی که از انقلاب صحبت می‌کنند اساساً فهم درستی از این پدیده ندارند. ولیکن این بحران جدی است و باید برای عدم تکرار آن در آینده برنامه داشت.

۱۰- دشمن تلاش می‌کند تا نفرت بین دو طرف را افزایش دهد و این امر خیلی خطرناک است. ضمن جلوگیری از این امر باید اتحاد اجتماعی را حفظ و تقویت نمود.

۱۵۳ توصیه‌های سیاستی دانشگاه علامه طباطبائی به ...

۱۱- نقش رسانه‌های ضدانقلاب و همچنین فضای مجازی در شکل دادن و تداوم این اغتشاش محسوس بود. واقعیت این است که مجموعه رسانه‌ای نظام جمهوری اسلامی ایران در این جنگ رسانه‌ای بسیار ضعیف عمل کرد و رسانه‌ها داخلی نتوانستند نقش مؤثر و مرجعی ایفا کنند.

۱۲- دشمن به دنبال دوقطبی‌سازی از بالاترین ارکان نظام و حتی در درون خانواده‌ها است. باید از این امر جلوگیری کرد.

۱۳- دشمن در یک جنگ ترکیبی علیه نظام وارد شده است و باید در مقابل این جنگ ترکیبی از ابزارهای آن برای مقابله استفاده کرد.

• **پیامدهای سیاسی اعتراضات و اغتشاشات ۱۴۰۱:**

- ۱- ایجاد شکاف میان ملت و حاکمیت.
- ۲- دوقطبی در جامعه میان اقشار مختلف.
- ۳- بدبینی در ذهن مردم نسبت به حاکمیت.
- ۴- ایجاد روحیه یأس و ناامیدی به‌ویژه در میان جوانان.
- ۵- ایجاد چهره‌ای خشن از دولت جمهوری اسلامی ایران در افکار عمومی جهان توسط دستگاه رسانه‌ای ضدانقلاب.
- ۶- شکست رسانه‌های داخلی در مقابل هجمه و عملیات روانی رسانه‌های معاند.
- ۷- نقش پررنگ فضای مجازی و سامانه‌های ارتباطی در ایجاد ناامنی.
- ۸- ایجاد ناامنی و خدشه‌دار شدن امنیت اجتماعی.
- ۹- توسعه تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا علیه جمهوری اسلامی ایران
- ۱۰- جلوگیری از رشد و شتاب اقتصادی همراه با خروج سرمایه‌ها از کشور

راهکارهای ارائه شده و توصیه‌های سیاستی:

- ۱- از ابتدای انقلاب اسلامی تا کنون ما همیشه با دخالت‌های دشمنان و کشورهای بیگانه مواجه بوده‌ایم. این دخالت‌ها در آینده نیز تداوم خواهد داشت. همان‌طور که در گذشته

فصل دوم: توصیه‌های سیاستی نشست‌ها به تفکیک ... ۱۵۴

نیز بوده است؛ اما برای کاهش این مداخلات باید عناصر همبستگی و اتحاد ملی خود را تقویت کرده و بهانه به دست دشمن برای موج‌سواری ندهیم.

۲- در گفتگو و بررسی ابعاد این بحران، بپذیریم که دنبال اقناع نیستیم بلکه به دنبال فهم متقابل هستیم.

۳- مرجعیت رسانه‌ای با یک برنامه کوتاه‌مدت و میان‌مدت باید به رسانه‌های داخلی برگردد.

۴- در بازداشتی‌ها باید بین فریب‌خوردگان و معاندین و محاربین تفاوت قائل شد. با گروه اول باید با سعه‌صدر ولیکن با دو گروه بعدی باید برخورد قانونی و تنبیهی بازدارنده صورت بگیرد.

۵- باید جلوی اظهارات برخی افراد تندرو از هر دو جناح سیاسی را گرفت. اظهارات نسنجیده آن‌ها باعث تشدید بحران می‌شود.

۶- یک کمیته تحت نظارت مجلس شورای اسلامی شکل بگیرد. این کمیته ضمن بررسی ابعاد گوناگون و پیچیده این بحران، توصیه‌هایی را برای اصلاح و عدم تکرار آن در آینده ارائه دهد. نتیجه این گزارش بی‌طرفانه می‌تواند به اطلاع مردم برسد و ملت از پیچیدگی‌های سیاسی و بین‌المللی آن آگاه شوند.

۷- مکان‌هایی برای تجمع و اعتراض در نظر گرفته شود تا منتقدین و معترضین در این مکان‌ها امکان تجمع و ارائه درخواست‌های خود را داشته باشند.

۸- حرکت به سمت تحزب و تقویت احزابی که اولاً پاسخگوی عملکرد خود باشند و ثانیاً هر کدام بخشی از دیدگاه‌های جامعه را نمایندگی کنند لازم و ضروری است.

۹- باید سیاست‌های اقتصادی که ارتباط تنگاتنگی با سیاست دارد اصلاح و اوضاع معیشتی و اشتغال مردم بهبود یابد. شرایط کنونی اقتصادی مطلوب جامعه اسلامی نیست.

۱۰- باید در سطح بین‌المللی و منطقه‌ای و همچنین سازمان‌های بین‌المللی فعالیت‌های سیاسی بیشتری صورت داد و توهم ایران‌هراسی که توسط رسانه‌های معاند تشدید شده است را از بین برد.

- ۱۱- باید کنترل بیشتری بر فضای مجازی داشت. البته این امر به معنای کاهش سرعت اینترنت و ... نیست. بلکه به این معنا است که این فضا باید قانونمند و نظام‌مند شود.
- ۱۲- نهادهای فرهنگی باید در برنامه‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت فرهنگ تساهل و مدارا و اخلاق‌مداری را که در جامعه به شدت تضعیف شده است، تقویت کنند.
- ۱۳- رسانه‌ها می‌بایست دستاوردهای انقلاب اسلامی در زمینه‌های پزشکی، هسته‌ای، نانوفناوری، موشکی، فضایی- ماهواره‌ای، پهپادی و ... را بیش از پیش نمایان کنند.
- ۱۴- باید با استفاده از رسانه‌ها و روان‌شناسان زبده ناامیدی در بخشی از نسل جوان و دانشگاهی جای خود را به امیدواری و خودباوری بدهد.
- ۱۵- برخورد قاطعانه و مبارزه با فساد و بی‌عدالتی باید بیش از گذشته به اطلاع مردم برسد و آن‌ها به این امر باور داشته باشند که نظام اسلامی به دنبال مبارزه با ریشه‌های فساد و تبعیض است.
- ۱۶- اهداف دشمن در تجزیه کشور و پیامدهای ناامنی باید به اطلاع مردم رسانده شود.
- ۱۷- باید برای پس از بحران برنامه داشت. عقلای نظام اسلامی باید اصلاح در حکمرانی و شیوه‌های مدیریت را در دستور کار داشته باشند و با برنامه‌ریزی راهبردی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت آن‌ها را اجرایی کنند در غیر این صورت در آینده‌ای نزدیک باید منتظر آغاز مجدد اعتراضات بود.